

Věc C-633/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

23. října 2023

Předkládající soud:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

18. října 2023

Žalobkyně:

Electrabel SA

Fédération belge des entreprises électriques et gazières

Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL

Wind4Wallonia 2 SA

Luminus SA

EDF Belgium SA

Activent Wallonie SCRL

Eol'Wapi

Lumiwind C

Luminus Wind Together SC

Žalovaná:

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG)

Vedlejší účastník:

État belge

Předmět původního řízení

Zrušení rozhodnutí Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (komise pro regulaci elektřiny a plynu, Belgie) (dále jen „CREG“) (B)2511 ze dne 28. února 2023 o vzoru přiznání, které musí podat poplatníci odvodu zavedeného v rámci stropu pro tržní příjmy výrobců elektřiny (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadené rozhodnutí je dostupné na následující internetové adrese: <https://www.creg.be/fr/publications/decision-b2511>.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Přijetím nařízení (EU) 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie (dále jen „nařízení 2022/1854“) měla Rada Evropské unie v souvislosti s prudkým vzestupem cen v úmyslu „zmírnit dopady vysokých cen energie mimořádnými, cílenými a časově omezenými opatřeními“ (článek 1 tohoto nařízení). Pokud jde o trh s elektřinou, zakotvuje uvedené nařízení zejména stanovení povinného stropu pro tržní příjmy a pravidla pro rozdělování nadměrných příjmů (viz kapitola II oddíl 2 a zejména články 6 a 7 téhož nařízení).
- 2 Na základě čl. 2 bodu 5 nařízení 2022/1854 je třeba „tržními příjmy“ rozumět: realizovaný příjem, který výrobce obdrží výměnou za prodej a dodávku elektřiny v Unii, bez ohledu na smluvní formu, v níž k takové výměně dochází, včetně smluv o nákupu energie a dalších zajišťovacích operací proti výkyvům na velkoobchodním trhu s elektřinou, s vyloučením jakékoli podpory poskytované členskými státy“. „Nadměrnými příjmy“ se rozumí „kladný rozdíl mezi tržními příjmy výrobců na MWh elektřiny a stropem pro tržní příjmy ve výši 180 EUR na MWh elektřiny stanoveným v čl. 6 odst. 1“ (čl. 2 bod 9 nařízení 2022/1854).
- 3 Článek 6 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že „tržní příjmy výrobců získané z výroby elektřiny ze zdrojů uvedených v čl. 7 odst. 1 [a to z energií jaderné, větrné, solární, geotermální, vodní bez využití přehradní nádrže, biomasy, s výjimkou biomethanu, odpadů, hnědého uhlí, produktů ze surové ropy a rašeliny] jsou omezeny na nejvýše 180 EUR na MWh vyrobené elektřiny“.
- 4 Zvolena je tedy zásada, že u účastníků trhu s elektřinou, kteří mají prospěch z mimořádně vysokých cen elektřiny s ohledem na systém stanovování cen elektřiny na denním velkoobchodním trhu, aniž by u nich nastal odpovídající nárůst nákladů, dojde k tomu, že jejich příjmy, které přesahují určitý strop, budou odebrány členskými státy, což jim umožní financovat cílená opatření ve prospěch uživatelů. Zvolený strop je zřetelně vyšší než průměrné ceny ve špičce před únorem 2022, přičemž se vychází z toho, že účastníci trhu při přijímání svých prvotních investičních rozhodnutí nepředpokládali, že budou moci dosáhnout takové úrovně příjmů, které jsou proto v důsledku neočekávaného zisku mimořádnými příjmy.

- 5 Dne 22. prosince 2022 vložil belgický zákonodárce při provádění nařízení 2022/1854 do loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité (zákon ze dne 29. dubna 1999 o organizaci trhu s elektřinou) (dále jen „zákon o elektřině“) kapitolu Vb, nadepsanou „Strop pro tržní příjmy výrobců elektřiny“, která se skládá z článků 2b a 22c. Tato změna byla zavedena na základě loi du 16 décembre 2022 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et introduisant un plafond sur les recettes issues du marché des producteurs d'électricité (zákon ze dne 16. prosince 2022, kterým se mění zákon ze dne 29. dubna 1999 o organizaci trhu s elektřinou a zavádí se strop pro tržní příjmy výrobců elektřiny) (dále jen „zákon ze dne 16. prosince 2022“).
- 6 Nový článek 22b zákona o elektřině zavádí strop pro tržní příjmy pro výrobce elektřiny odvodem ve prospěch státu, který odpovídá 100 % tzv. „nadměrných“ příjmů realizovaných mezi dnem 1. srpna 2022 a dnem 30. června 2023 (dále jen „odvod“). „Nadměrnými příjmy“ je třeba rozumět příjmy přesahující strop stanovený na 130 EUR za MWh elektřiny (čl. 22b odst. 4 zákona o elektřině). Článek 22b odst. 5 tohoto zákona definuje tržní příjmy jako příjmy realizované dotčenými poplatníky z každé transakce výměnou za prodej a dodávku elektřiny v průběhu uvedeného období. Druhý pododstavec tohoto ustanovení zavádí za účelem stanovení těchto příjmů domněnky (v závislosti na druhu výrobního zařízení). Tyto domněnky v podstatě spočívají na transakcích, o kterých se má za to, že je poplatník realizoval (viz body 10 a násl. tohoto shrnutí).
- 7 Ustanovení čl. 22b odst. 6 zákona o elektřině ukládá CREG, aby stanovila vzor přiznání a formát dokumentů, které musí být předloženy poplatníky odvodu za účelem jeho stanovení. Na základě odstavce 7 téhož článku musí CREG u každého poplatníka navrhnout dlužný odvod, přičemž každý návrh se následně zašle Service public fédéral Économie (Veřejná federální služba pro hospodářství, Belgie) (odstavec 8). CREG je pověřena i výkonem dohledu nad přiznáními poplatníků (čl. 22c odst. 2 zákona o elektřině). Po obdržení návrhu ze strany CREG určí Veřejná federální služba pro hospodářství výši odvodu, který je třeba uhradit (čl. 22c odst. 2 tohoto zákona). Nepodá-li poplatník přiznání ve stanovených lhůtách nebo je-li přiznání neúplné, může CREG navrhnout odvod z moci úřední (čl. 22b odst. 7 druhý pododstavec uvedeného zákona).
- 8 Podle zákona o elektřině přijala CREG napadené rozhodnutí, jehož zrušení se žalobkyně v původním řízení, a to společnosti činné v odvětví výroby a dodávky elektřiny, a dále svazy podniků v tomto odvětví, u předkládajícího soudu domáhají, a to zejména proto, že toto rozhodnutí není podle nich v souladu s nařízením 2022/1854.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení a posouzení předkládajícího soudu

K použití domněnek pro účely stanovení příjmů

- 9 Žalobkyně v původním řízení kritizují použití domněnek za účelem stanovení tržních příjmů výrobců elektřiny. Napadené rozhodnutí totiž na úrovni dokumentů/informací, které musejí být předávány na základě vzoru přiznání, jež stanoví, přebírá domněnky zavedené v čl. 22b odst. 5 druhém pododstavci zákona o elektřině. Uživatel tak musí při podání přiznání k příjmům na platformě, kterou za tím účelem CREG poskytuje, „zvolit odpovídající domněnku/y v rozbalovací nabídce [...]“ (bod 83 napadeného rozhodnutí).
- 10 První a druhá domněnka (stanovené v čl. 22b odst. 5 druhém pododstavci bodech 1 a 2 zákona o elektřině) se vztahují jednak na jaderné elektrárny Doel 3 a 4, respektive Tihange 2 a 3 a jednak na jadernou elektrárnu Tihange 1. Jsou nevyvratitelné.
- 11 Třetí domněnka (čl. 22b odst. 5 druhý pododstavec bod 3 zákona o elektřině) se vztahuje na zařízení, na která nedopadají první dvě domněnky a na jejichž výrobu se vztahuje smlouva o nákupu elektřiny.
- 12 Čtvrtá domněnka (čl. 22b odst. 5 druhý pododstavec bod 4 zákona o elektřině) se vztahuje na zařízení, na která nedopadají první tři domněnky a na která se nevztahuje mechanismus podpory výroby (ledaže tento mechanismus stanoví, že výše podpory nezávisí na vývoji ceny elektřiny).
- 13 Pátá domněnka (čl. 22b odst. 5 druhý pododstavec bod 5 zákona o elektřině) se vztahuje na zařízení, na která nedopadají první čtyři domněnky.
- 14 První až pátá domněnka jsou v podstatě založeny na fikci, podle které se má za to, že elektřina byla předmětem prodeje za jeden den za cenu elektřiny pro každý z těchto dnů na platformě pro obchodování s elektřinou, je-li elektřina prodávána forwardově, a předmětem prodeje za jednu hodinu, je-li elektřina prodávána na denním trhu.
- 15 Třetí až pátá domněnka jsou vyvratitelné, je-li poplatník s to prokázat, že tržní příjmy se liší od příjmů stanovených na základě těchto domněnek, a dále doložit použití prodejní strategie odlišné od té, která je předpokládána v rámci domněnky, kterou hodlá poplatník vyvrátit (čl. 22b odst. 5 druhý pododstavec bod 6 zákona o elektřině a bod 142 napadeného rozhodnutí). Vyvrácení této domněnky je však administrativně velmi náročné, jelikož to vyžaduje, aby poplatník předložil důkaz o svých skutečných tržních příjmech „za celý svůj výrobní park“, což tak dopadá jak na zařízení podléhající systému odvodu, tak na zařízení ostatní (např. plynárenské a uhelné technologie).
- 16 Mimoto se na tuto samotnou vyvratitelnou povahu uplatní nové nevyvratitelné domněnky.

- 17 Zaprvé, na základě čl. 22b odst. 5 druhého pododstavce bodu 6 písm. a) platí, že prodeje v rámci skupiny „se pro účely použití [tohoto] článku považují za uskutečněné na základě ceny [odpovídající] tržní ceně v den transakce za období dodávky, kterého se transakce týká, jak je zveřejněno na platformě, na které jsou obchodovány bloky elektrické energie, fungující v Belgii“. Transakce v rámci skupiny přitom může být realizována za nižších nákladů, než je cena na burze (neexistence marže a/nebo omezení nákladů souvisejících s výrobou a spotřebou na sdíleném místě), nebo může záviset na ceně na burze, jež se v Belgii nezveřejňuje.
- 18 Zadruhé podle písm. b) tohoto ustanovení platí, že „každý objem vyrobené a prodané elektřiny, který však nebyl prodán forwardově, se považuje za prodaný za referenční tržní cenu“, definovanou v čl. 2 bodu 40 zákona o elektřině jakožto denní cena na burze (a tedy velmi citlivou na výkyvy cen, které mohou vést k častějšímu překročení stropu, a tedy k vyššímu odvodu). Objem elektřiny, která nebyla prodána forwardově, přitom mohl být prodán na smluvním základě bez odkazu na burzu nebo bez denního odkazu na burzu.
- 19 Zatřetí písm. d) uvedeného ustanovení stanoví, že „objem elektřiny prodaný na denním trhu se považuje za předmět transakce za každou dobu dodávky v délce jedné hodiny“. Tato domněnka může vést k zohlednění nerealizovaných příjmů (viz bod 21 tohoto shrnutí).
- 20 S ohledem na tyto tři domněnky použitelné k vyvrácení třetí až páté výše uvedené domněnky mají žalobkyně za to, že celý systém je ovládán domněnkami a že tedy neumožňuje zohlednit skutečně dosažené příjmy.
- 21 Tento systém má tedy za následek, že se zohledňují fiktivní příjmy, aniž by výrobci elektřiny měli možnost prokázat své skutečné příjmy, neboť tyto domněnky jsou v konečném důsledku nevyvratitelné. Domněnky tak podle žalobkyň vedou k odvodu v případě překročení stropu za den nebo za hodinu doby dodávky i v případě, kdy skutečně dosažená cena je průměrnou cenou nižší než strop nebo pevnou cenou nižší než strop. Skutečným účelem tohoto systému je zvýšit zdanění bez ohledu na skutečně realizované příjmy.
- 22 Zastropování zavedené nařízením 2022/1854 přitom dopadá na příjmy, kterých výrobci elektřiny skutečně dosáhli, a uplatňuje se na jednotlivé transakce. Na základě závazné povahy a přímého účinku tohoto nařízení, jakož i zásad přednosti a efektivitu unijního práva byla CREG povinna uvedené nařízení uplatnit a měla upustit od uplatnění vnitrostátních ustanovení (v projednávaném případě domněnek) odporujících pravidlům unijního práva.
- 23 Podle CREG je účelem nařízení 2022/1854 stanovit maximální povinné zastropování tržních příjmů z elektřiny, avšak bez harmonizace: členské státy si tedy zachovaly pravomoc přijmout různá opatření, což učinily, přičemž přijatá opatření se v jednotlivých členských státech značně liší, a to zejména pokud jde o výši stropů, období účinnosti a další prvky.

- 24 Mimoto bod 37 odůvodnění nařízení 2022/1854 výslovně stanoví, že členské státy budou moci pro výpočet tohoto stropu použít přiměřené odhady.
- 25 Právě to zákonodárce učinil tím, že se uchýlil ke sporným domněnkám, které byly nezbytné, jelikož není technicky možné s jistotou spojit každý elektron elektřiny dodaný v rámci transakce s cenou.
- 26 Tento systém nevede k fiktivním příjmům, nýbrž realizuje odhady za účelem stanovení stropu příjmů, který je každopádně mnohem vyšší než to, co mohli výrobci na trhu očekávat, že dosáhnou, před energetickou krizí.
- 27 I když CREG nezpochybňuje, že domněnky týkající se jaderných elektráren jsou ve skutečnosti nevyvratitelné, tvrdí, že tyto domněnky jsou v souladu s prodejními strategiemi, které byly dříve zvoleny po dohodě s provozovateli dotčených elektráren a uplatňovány po léta (pro účely výběru poplatků), což nelze považovat za nepřiměřené.
- 28 Pokud jde o ostatní domněnky, jsou podle ní vyvratitelné na základě čl. 22b odst. 5 druhého pododstavce bodu 6 zákona o elektřině. Musí-li být předložen důkaz o skutečných příjmech za celý výrobní park (tedy nikoli jen za zařízení, která podléhají odvodu), jedná se o přiměřený požadavek, který má zabránit umělým převodům příjmů mezi zařízeními. Cílem tohoto ustanovení je i zabránit tomu, aby poplatníci náležející do téže skupiny obcházeli odvod tím, že fiktivně stanoví cenu transakce nižší, než kolik činí strop (což je ostatně strategie předvídaná v čl. 6 odst. 3 nařízení 2022/1854). Pokud jde o ostatní pravidla v čl. 22b odst. 5 druhém pododstavci bodu 6 zákona o elektřině, neznamenají tato pravidla zdanění fiktivních příjmů, nýbrž směřují k tomu, aby umožnily uplatnění odvodu z jednotlivých transakcí.
- 29 État belge dodává, že nařízení 2022/1854 samo o sobě nestanovilo zvláštní pravidlo pro výpočet výše nadměrných příjmů a že Komise v tomto ohledu neposkytla vodítka, a to v rozporu s tím, co stanovilo toto nařízení. Bylo tedy na členských státech, aby takové pravidlo stanovily, a z bodu 37 odůvodnění uvedeného nařízení plyne, že za tím účelem měly možnost využít přiměřené odhady, jako jsou sporné domněnky.
- 30 Použití domněnek umožňuje zhojit technické obtíže související s přesným stanovením ceny za každou prodanou a dodanou MWh v průběhu období uplatňování odvodu. Jde i o snížení administrativní zátěže poplatníků a veřejných entit pověřených uplatňováním odvodu.
- 31 Předkládající soud za sebe uvádí, že z důvodu rozdílů ve způsobu, jímž jsou organizovány velkoobchodní trhy s elektřinou v členských státech, a místních zvláštností je členským státům nařízením 2022/1854 přiznána úloha při způsobu provádění zastropování, což znamená, že toto nařízení muselo být v každém členském státě předmětem vnitrostátních opatření.

- 32 I předkládající soud poukazuje v tomto ohledu na neexistenci vodítek k uplatňování povinného stropu ze strany Komise, ač jsou předpokládána v čl. 6 bodu 5 nařízení 2022/1854.
- 33 Konstatuje nicméně, že systém zavedený belgickým zákonodárcem v článku 22b zákona o elektřině, o který se napadené rozhodnutí ve svém vzoru přiznání k příjmům, což je fáze předcházející stanovení odvodu splatného každým poplatníkem, opírá, je vskutku založen na souboru či kaskádě domněnek, jimž poplatník nikdy nemůže zcela uniknout, a to s tím důsledkem, že není s to přiznat své skutečně dosažené příjmy. Tyto domněnky jsou totiž založeny na teoretických prodejních strategiích, bez souvislosti se skutečnými strategiemi a prodejem výrobců, zatímco ustanovení nařízení 2022/1854 podle všeho naznačují, že výpočet nadměrných příjmů se provádí na základě skutečně dosažených tržních příjmů. V tomto ohledu se předkládající soud opírá o znění následujících ustanovení tohoto nařízení (zvýraznil předkládající soud):
- čl. 2 bod 5 definuje „tržní příjmy“ jako „**realizovaný příjem**, který výrobce obdrží výměnou za prodej a dodávku elektřiny v Unii, bez ohledu na smluvní formu, v níž k takové výměně dochází, včetně smluv o nákupu energie a dalších zajišťovacích operací proti výkyvům na velkoobchodním trhu s elektřinou, s vyloučením jakékoli podpory poskytované členskými státy“;
 - čl. 2 bod 9 definuje „nadměrné příjmy“ jako „kladný rozdíl **mezi tržními příjmy výrobců** na MWh elektřiny a stropem pro tržní příjmy ve výši 180 EUR na MWh elektřiny stanoveným v čl. 6 odst. 1“;
 - článek 6, nadepsaný „Povinný strop pro tržní příjmy“, stanoví:
 - „1. **Tržní příjmy výrobců získané** z výroby elektřiny ze zdrojů uvedených v čl. 7 odst. 1 jsou omezeny na nejvýše 180 EUR na MWh vyrobené elektřiny.
 - 2. Členské státy zajistí, aby byl strop pro tržní příjmy zaměřen na veškeré tržní příjmy výrobců [...]“;
 - Článek 7, nadepsaný „Uplatnění stropu pro tržní příjmy na výrobce elektřiny“, stanoví:
 - „Strop pro **tržní příjmy** stanovený v článku 6 se vztahuje na **tržní příjmy získané z prodeje** elektřiny vyrobené z těchto zdrojů: [...]“.
- 34 Kromě toho samotná filozofie zavedeného systému, a to stanovení stropu pro tržní příjmy a možnost členských států odebrat příjmy vyšší než tento strop podle všeho nutně odkazuje na skutečně realizované příjmy. Odebrání nerealizovaných příjmů by se totiž mohlo jevit jako rozpor.
- 35 Podle předkládajícího soudu je toto podle všeho potvrzeno zejména bodem 30 odůvodnění nařízení 2022/1854:

„Aby se zabránilo významnému dopadu na původní očekávanou ziskovost projektu, měly by být zastropovány spíše tržní příjmy než celkové příjmy z výroby (včetně dalších potenciálních zdrojů příjmů, jako je například výkupní prémie). Bez ohledu na smluvní formu, v níž může obchod s elektřinou probíhat, **by se zastropování tržních příjmů mělo vztahovat pouze na realizované tržní příjmy. Takový přístup je nutný proto, aby nedošlo k poškození výrobců, kteří ze současných vysokých cen elektřiny nemají prospěch**, protože své příjmy zajistili proti výkyvům na velkoobchodním trhu s elektřinou. **Proto by v rozsahu, v jakém stávající nebo budoucí smluvní závazky**, například smlouvy o nákupu energie z obnovitelných zdrojů a jiné druhy smluv o nákupu elektřiny nebo forwardová zajištění, **vedou k tržním příjmům z výroby elektřiny až do výše stropu pro tržní příjmy, neměly být takové příjmy tímto nařízením dotčeny.** Opatření zavádějící strop pro tržní příjmy by proto nemělo účastníky trhu odrazovat od uzavírání těchto smluvních závazků.“ (zvýraznil předkládající soud).

- 36 Tento soud poznamenává, že bod 37 odůvodnění naopak uvádí, že:

„Aby bylo zajištěno účinné prosazování stropu pro tržní příjmy, měli by výrobci, zprostředkovatelé a relevantní účastníci trhu poskytovat nezbytné údaje příslušným orgánům členských států a tam, kde je to vhodné, provozovatelům soustav a nominovaným organizátorům trhu s elektřinou. **Vzhledem k velkému počtu jednotlivých transakcí, u nichž musí příslušné orgány členských států zajistit prosazování stropu pro tržní příjmy, by tyto orgány měly mít možnost použít pro výpočet tohoto stropu přiměřené odhady.**“ (zvýraznil předkládající soud).

- 37 Mimoto, že předkládající soud nechápe, z jakého titulu by bod odůvodnění mohl převážit nad ustanoveními nařízení, není stále přesvědčen o tom, že zmíněná možnost umožnit členským státům, aby použily odhady, je opravňuje ke stanovení systému založeného pouze na nevyvratitelných domněnkách nebo na domněnkách, které jsou částečně vyvratitelné, avšak způsobem, kterým jsou zachovány (nevyvratitelné) prvky teoreticky předurčené členskými státy, bez ohledu na skutečně dosažené příjmy.
- 38 Pokud jde o argumenty uplatněné CREG a État belge týkající se technických obtíží a snížení administrativní zátěže na straně poplatníků, má předkládající soud za to, že i když mohou tyto argumenty odůvodnit použití domněnek (či spíše odhadů), nemohou vysvětlit nevyvratitelnost těchto domněnek a poplatníkům by mělo být umožněno, aby doložili své skutečné prodejní strategie a své skutečné příjmy, v každém případě tam, kde se souvislost mezi technickými zařízeními a prodejními podmínkami jeví jako možná.
- 39 Předkládající soud uvádí i skutečnost, že ze zprávy Komise nijak neplyne, že by všechny členské státy přijaly systém založený na domněnkách, přičemž Belgie je podle všeho ve své volbě relativně osamocená.

- 40 Systém domněnek pro účely teoretického stanovení příjmů, který slouží jako základ pro výpočet odvodu, jako je systém zavedený článkem 22b zákona o elektřině a na kterém se zakládá napadené rozhodnutí, vyvolává otázku, jak je třeba vykládat články 6, 7 a 8 ve spojení s čl. 2 body 5 a 9 nařízení 2022/1854, aby bylo možné určit, zda tato ustanovení takový systém povolují. Předkládající soud má proto za to, že aby mohl vydat rozsudek, je nezbytné obrátit se v tomto ohledu na Soudní dvůr.

K období, na které se vztahuje napadené rozhodnutí

- 41 Některé žalobkyně se dovolávají protiprávnosti napadeného rozhodnutí, jelikož stanoví vzor přiznání a formát dokumentů, které musí být předloženy „za období ode dne 1. srpna do dne 31. prosince 2022 včetně“, zatímco nařízení 2022/1854 podle svého čl. 22 odst. 2 písm. c) stanoví strop pro příjmy až ode dne 1. prosince 2022 (na rozdíl od návrhu nařízení, který ponechával členským státům možnost stanovit jeho dřívější uplatňování).
- 42 Tvrdí, že dřívější uplatňování stropu je porušením obecné zásady právní jistoty a legitimního očekávání v unijním právu. Toto dřívější uplatňování má kromě toho významné praktické důsledky, poněvadž srpen 2022 byl měsícem, kdy ceny elektřiny dosáhly vrcholů.
- 43 Dodávají, že zákonodárce neuvedl důvod, proč měl v úmyslu přiznat nařízení 2022/1854 dřívější účinek.
- 44 CREG odpovídá, že v oblasti hospodářské politiky se jednání Evropské unie (v projednávaném případě jednání Rady na základě čl. 122 odst. 1 SFEU v případě obtíží v zásobování určitými produkty, především v oblasti energetiky) omezuje na koordinaci hospodářských politik, což ponechává svrchovanou pravomoc členských států v daňové oblasti nedotčenou, takže belgický vnitrostátní zákonodárce mohl v této oblasti zasáhnout na základě své daňové autonomie přijetím „doplňkového“ opatření.
- 45 Samotné nařízení 2022/1854 ostatně nepřináší sjednocení zdanění nadměrných příjmů, nýbrž pouze zajišťuje koordinaci reakcí členských států, které mají i nadále široký manévrovací prostor k tomu, aby mohly účinně reagovat na situaci s přihlédnutím ke zvláštnostem svého vnitrostátního energetického trhu.
- 46 État belge upřesňuje, že toto nařízení Belgie nikterak nezakazuje, aby přijala daňová opatření použitelná v období přede dnem 1. prosince 2022, v projednávaném případě v období od 1. srpna 2022.
- 47 Oprávněnost výkonu vlastní daňové pravomoci ze strany Belgie ve vztahu k tomuto období je v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality.
- 48 État belge odkazuje i na čl. 8 odst. 1 nařízení 2022/1854, na jehož základě mohou členské státy „zachovat nebo zavést opatření, která dále omezují tržní příjmy výrobců vyrábějících elektřinu ze zdrojů uvedených v čl. 7 odst. 1, včetně

možnosti rozlišovat mezi technologiemi, jakož i tržní příjmy dalších účastníků trhu, včetně těch, kteří se zabývají obchodováním s elektřinou“, a tedy i rozšířit strop na období předcházející období, které je tímto nařízením stanoveno.

- 49 Pokud jde o okolnost, že možnost dobrovolného dřívějšího uplatňování uvedeného nařízení, stanovená v návrhu nařízení, nebyla do konečného znění převzata, lze ji vysvětlit neúčinností takového výslovného ustanovení a nepředstavuje důkaz o tom, že by evropský normotvůrce hodlal dřívější uplatňování systému zastropování příjmů zakázat.
- 50 Předkládající soud konstatuje, že období, na které se rozhodnutí vztahuje, vyplývá z čl. 22b odst. 1 zákona o elektřině, který stanoví, že „tento článek zavádí strop pro příjmy [...] realizované mezi dnem 1. srpna 2022 a dnem 30. června 2023 [...]“ a že důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí, že tento zákon „zajišťuje částečné provedení nařízení [2022/1854]“, s tím, že „dílčí“ povaha provedení plyne ze skutečnosti, že účelem zákona ze dne 16. prosince 2022 je zajistit provedení nařízení 2022/1854 pouze, pokud jde o elektřinu (kapitola II tohoto nařízení), a nikoli ve vztahu k ropě, plynu a uhlí“ (kapitola III uvedeného nařízení).
- 51 Tento soud uvádí, že belgický zákonodárce neuvedl důvod, proč měl v úmyslu stanovit datum nabytí účinnosti odvodu k datu odlišnému od data stanoveného nařízením 2022/1854, a že ze zkoumání přípravných prací neplyne ani teze obhajovaná CREG a belgickým státem, podle které má systém odvodu hybridní povahu (vnitrostátní opatření ode dne 1. srpna do dne 30. listopadu 2022, poté ode dne 1. prosince 2022 provádění nařízení 2022/1854).
- 52 Podle předkládajícího soudu by čl. 22 odst. 2 tohoto nařízení, který tím, že stanovil datum nabytí účinnosti zastropování nadměrných příjmů na den 1. prosince 2022, zajišťuje koordinaci mezi členskými státy, mohl bránit vnitrostátním opatřením zajišťujícím uplatňování tohoto systému od dřívějšího data.
- 53 Tento soud v tomto ohledu odkazuje na bod 11 odůvodnění uvedeného nařízení, který uvádí, že „[n]ekoordinované stropy pro tržní příjmy z elektřiny [...] mohou vést k podstatným narušením mezi výrobci v Unii“. Odkazuje i na zásady přednosti a efektivity unijního práva a dále na zásadu loajální spolupráce mezi Uníí a členskými státy.
- 54 Pokud jde o čl. 8 odst. 1 písm. a) nařízení 2022/1854, není předkládajícímu soudu jasné, zda možnost „zachovat nebo zavést opatření, která dále omezují tržní příjmy výrobců vyrábějících elektřinu“, ponechaná členským státům, zahrnuje možnost uplatňovat systém zastropování před datem vstupu tohoto nařízení v platnost, jelikož ustanovení uvedeného nařízení o zastropování (včetně jeho článku 8) se právě použijí pouze ode dne 1. prosince 2022 do dne 30. června 2023.
- 55 Za těchto okolností má předkládající soud za to, že je nezbytné položit Soudnímu dvoru otázku, jak mají být vykládány články 6, 7, 8 a 22 nařízení 2022/1854 ve spojení se zásadou přednosti a efektivity unijního práva a zásadou loajální

spolupráce za účelem určení, zda tato ustanovení brání vnitrostátním opatřením, která stanoví provádění zastropování nadměrných příjmů výrobců elektřiny od data předcházejícího datu stanovenému tímto nařízením.

Předběžné otázky

- 1) Musí být články 6, 7 a 8 nařízení Rady 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie, ve spojení s čl. 2 body 5 a 9, ve světle všech bodů odůvodnění tohoto článku, a zejména ve spojení s článkem 288 SFEU a článkem 6 SEU vykládány v tom smyslu, že brání použití vnitrostátních opatření, jako jsou opatření uvedená v článku 22b, a to zejména v odst. 5 druhého pododstavce, zákona o elektřině, která stanoví, že strop stanovený v článku 6 nařízení se má promítnout do podoby odvodu nadměrných příjmů výrobců elektřiny, jestliže se nadměrnost příjmů ve vztahu ke stanovenému stropu určuje na základě tržních příjmů stanovených v případě některých zařízení na základě nevyvratitelných domněnek sloužících k výpočtu teoretických příjmů (viz čl. 22b odst. 5 druhý pododstavec body 1 a 2 zákona o elektřině), což brání poplatníkům odvodu v přiznání a uplatnění jejich skutečných příjmů?
- 2) Musí být články 6, 7 a 8 nařízení Rady 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie, ve spojení s čl. 2 body 5 a 9, ve světle všech bodů odůvodnění tohoto nařízení, a zejména ve spojení s článkem 288 SFEU a článkem 6 SEU, jakož i se zásadou proporcionality, vykládány v tom smyslu, že brání použití vnitrostátních opatření, jako jsou opatření uvedená v čl. 22b, a to zejména odst. 5 druhém pododstavci, zákona o elektřině, která stanoví, že strop stanovený v článku 6 nařízení se má promítnout do podoby odvodu nadměrných příjmů výrobců elektřiny, jestliže se nadměrnost příjmů ve vztahu ke stanovenému stropu určuje na základě tržních příjmů stanovených v případě některých zařízení (viz čl. 22b odst. 5 druhý pododstavec body 3, 4, 5 a 6) na základě nevyvratitelných domněnek, které jsou popsány jako vyvratitelné, avšak které lze vyvrátit pouze zaprvé doložením jejich skutečných příjmů za všechna jejich zařízení, a to včetně těch jejich zařízení, která do působnosti nařízení nespádají, a zadruhé nadále za použití některých domněnek, což tedy poplatníkům odvodu brání v přiznání a uplatnění jejich skutečných příjmů?
- 3) Musí být články 6, 7, 8 a 22 nařízení Rady 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie, ve spojení se zásadami přednosti a efektivitativy unijního práva a zásadou loajální spolupráce (čl. 4 odst. 3 SEU) a zejména článkem 288 SFEU, jakož i ve světle bodů odůvodnění uvedeného nařízení, vykládány v tom smyslu, že brání použití vnitrostátních opatření, která byla přijata po vstupu uvedeného nařízení v platnost, jako je čl. 22b odst. 1 zákona o elektřině, vložený zákonem ze dne 16. prosince 2022, a která stanoví uplatňování systému

zastropování tržních příjmů dosažených výrobcí elektřiny od data předcházejícího dni 1. prosince 2022, jako je datum 1. srpna 2022?

Žádost o zrychlené řízení o předběžné otázce

- 56 Vzhledem k tomu, že předkládající soud rozhoduje při přezkumu žalob, které mu byly předloženy, v souladu s článkem 29a zákona o elektřině jako ve zkráceném řízení, žádá o projednání předběžných otázek ve zrychleném řízení podle článku 105 jednacího řádu Soudního dvora.

PRACOVNÍ DOKUMENT